

اهم انتظارات دانشگاه از دانشجوی دکتری

(آبان ماه ۱۳۹۹)

مقدمه:

هدف از برگزاری دوره های دکتری، هدایت و تربیت نیروی انسانی متخصص و آشنا با علوم و آخرین دستاوردهای علمی برای کمک به رفع نیازهای اساسی جامعه و گسترش علم و فناوری است. تیم راهبری رساله (استاد(ان) راهنما، استاد(ان) مشاور، و سایر همکاران پژوهش) تابع مقررات و قوانین و آئین نامه های آموزشی و پژوهشی و به ویژه اخلاق در پژوهش و تخلفات پژوهشی هستند و مشارکت آنان در اجرای رساله با آگاهی از همه مقررات مذکور فرض می شود.

فعالیت های دانشجوی دکتری زیر نظر تیم راهبری رساله و با تأیید استاد راهنمای اول (سر تیم راهبری رساله) صورت می گیرد. انتظار می رود دانشجوی اولویت اول کاری خود را انجام وظایف محوله از سوی تیم راهبری در راستای پیشبرد به موقع رساله قرار دهد و با تمام توان فکری و صرف وقت لازم به امر پژوهش بپردازد؛ و تیم راهبری رساله (به ویژه استاد راهنمای اول) ضمن انگیزه دادن به دانشجو با صرف وقت لازم و به موقع برای هدایت وی، این اطمینان را ایجاد نماید که دانشجو در اجرای رساله در جهت درست و موفقیت آمیزی حرکت می نماید.

در راستای نظام مند ساختن و بهینه نمودن فرآیند اجرای رساله، اهم انتظارات دانشگاه از دانشجوی دکتری که با همفکری جمعی از صاحب نظران، حوزه معاونت آموزشی، و کمیته اخلاق پژوهشی دانشگاه تدوین و به تصویب کمیسیون تحصیلات تکمیلی شورای پژوهش و فناوری دانشگاه مورخ ۱۳۹۹/۴/۳۱ رسیده است به شرح ذیل ارئه می گردد:

• انتخاب استاد راهنما:

○ پیشنهاد کاندیداهای استاد راهنمایی به گروه با توجه به علائق و توان پژوهشی خود و با عنایت به علائق و برنامه های پژوهشی، انتظارات و ظرفیت راهنمایی اعضای هیأت علمی گروه

• دوره آموزشی:

- مطالعه و رعایت آیین نامه و قوانین آموزشی و پژوهشی؛ به ویژه اخلاق در پژوهش و تخلفات پژوهشی
- انتخاب دروس مطابق برنامه درسی
- مطالعه دقیق و کامل منابع علمی معرفی شده توسط استاد راهنمای اول رساله
- بررسی موضوع رساله با استاد راهنمای اول در طی دو نیمسال تحصیلی از شروع تحصیل

- کسب نمره قبولی در آزمون زبان انگلیسی یا دیگر زبان‌های خارجی، طبق آیین نامه و دستورالعمل های جاری دانشگاه
- موفقیت در ارزیابی جامع، طبق زمانبندی های پیش بینی شده در آیین نامه و دستورالعمل های جاری دانشگاه

• تدوین و دفاع از پیشنهاد و مباحث مرتبط:

- توجه به حوزه تحقیقاتی، برنامه پژوهشی و علاقت استاد راهنمای اول
- توجه به کیفیت دستاوردهای مورد انتظار استاد راهنمای اول رساله
- تلاش کافی در مرور منابع مرتبط با موضوع رساله
- تدوین پیشنهاد
- موفقیت در دفاع از پیشنهاد طبق زمان بندی های پیش بینی شده در آیین نامه ها و دستورالعمل های جاری دانشگاه

• آگاهی از اصول اخلاق پژوهش:

- رعایت صداقت علمی مانند درک ضرورت و نحوه ارجاع دادن به یافته های دیگران و ارائه داده های معتبر حاصل از پژوهش خود به تیم راهبری رساله
- تعامل مطلوب با تیم راهبری رساله
- امانت داری از دستاوردهای تیم راهبری رساله قبل از انتشار نتایج
- رعایت حقوق معنوی و مالکیت فکری در استفاده از داده ها، تصاویر، و متون دیگران
- توجه به جنبه های مادی حقوق مالکیت فکری همه دستاوردهای پژوهشی مستخرج از رساله که به طور کامل متعلق به دانشگاه است. استاد راهنمای اول و دانشجو موظفند برای هرگونه تجاری سازی دستاوردها مجوز کارگروه مالکیت فکری دانشگاه را اخذ کنند.
- توجه به این که جنبه های معنوی حقوق مالکیت فکری تمام دستاوردهای پژوهشی مستخرج از رساله - که باید دارای نشانی (وابستگی به) اعضای هیأت علمی و دانشجو به دانشگاه باشد - بین دانشجو و اعضای دیگر تیم راهبری رساله، که دارای سهم عمده ای در تولید آن دستاورد می باشند، مشترک است.
- آشنایی با مبانی علم سنجی از جمله اعتبارسنجی و رتبه بندی های مختلف نشریه ها، نشریه های جعلی و فهرست سیاه نشریه ها
- رعایت دقیق نکات ایمنی آزمایشگاهی (در صورت لزوم)
- رعایت اخلاق زیستی در پژوهش و پیگیری دریافت کد اخلاق قبل از تصویب پیشنهاد (در صورت لزوم)

○ توجه به این نکته که ایده پژوهش در صورت تصویب پیشنهاد، متعلق به دانشگاه خواهد بود و دانشگاه نظارت بر اجرای رساله را به استاد راهنما واگذار می‌کند.

○ رعایت و حفظ حرمت متقابل استاد/ دانشجو در کلیه مراودات و مکاتبات.

○ توجه به این نکته که در صورت به وجود آمدن اختلاف بین دانشجو و هر یک از اعضای تیم راهبری، موضوع باید با گفتگوی سازنده دانشجو و استاد راهنمای اول و چشم پوشی از موارد جزئی حل شود؛ و در صورت نیاز، اختلاف پیش آمده را با همفکری و وساطت مسئولان گروه/ دانشکده رفع نمایند.

○ توجه به این نکته که استفاده از نشانی (وابستگی به) دانشگاه فردوسی مشهد در کلیه دستاوردها و انتشارات (خواه مستخرج و خواه غیر مستخرج از رساله) باید با تأیید استاد راهنمای اول صورت پذیرد.

• دوره پژوهشی:

○ حضور فعال و موثر در دانشگاه و انجام امور پژوهشی مرتبط با پیشنهاد

○ عدم انجام هرگونه فعالیت که مانع پژوهش موثر وی شود

○ پژوهش (تلاش علمی) در راستای پیشنهاد (شامل مطالعه، حضور در آزمایشگاه، و...) به صورت مستمر و کارساز

○ اجتناب از انجام پژوهش های متفرقه که مورد تایید استاد راهنمای اول نیست

○ توسعه ارتقای مهارت استفاده از منابع علمی

○ تسلط بر پیشینه پژوهشی از طریق مطالعه کامل منابع علمی و پژوهش های اصیل

○ آگاهی کامل و دقیق از روش های تحقیق، سخت افزارها و نرم افزارهای مورد نیاز (در صورت لزوم)

○ شرکت در کارگاه ها و همایش های داخلی/ خارجی مرتبط با موضوع رساله

○ ارتباط با پژوهشگران شاخص مرتبط با موضوع رساله، با هماهنگی با استاد راهنمای اول

○ تلاش برای رفع موانع اجرایی پژوهش مانند مشکلات دسترسی به منابع علمی، مواد و دستگاههای آزمایشگاهی، یا اجرای پژوهش

میدانی

○ تسلط بر نگارش و ویرایش صحیح متون و آشنایی کافی با نرم افزارهای نگارشی

○ نگارش دقیق و کامل مقالات مستخرج از رساله و ارسال به موقع (و قابل پیگیری) آن به استاد راهنمای اول

- شرکت منظم در جلسات متعارف در هر رشته (ترجیحا هفتگی و حداکثر ماهانه) با تیم راهبری رساله (در این جلسات معمولاً این گونه موارد پی گیری می گردد: نظارت بر پیشرفت کار و اجرای نظام مند پیشنهادده، کمک به توسعه دانش دانشجوی، ارتقای مهارت ارزیابی نقادانه دانشجو، و بررسی چالش ها و ارائه راهکارها)
- ارائه به موقع گزارش عملکرد شش ماهه (از طریق سامانه مربوط) و سایر گزارشات و تکالیف درخواستی
- توجه دقیق به راهنماییهای تیم راهبری در مورد محتوای علمی رساله (اعتبار داده ها، روشها و نتایج پژوهش) و دستاوردهای آن.
- اجرای کامل و به موقع تکالیف محوله از سوی تیم راهبری
- توجه به این نکته که اگر دانشجو به وظایف محوله از سوی استاد راهنمای اول عمل نکند، استاد راهنما می تواند مراتب را جهت اخذ تصمیم مقتضی به مدیر گروه مربوط منعکس نماید.

• دستاوردهای رساله:

- رعایت موارد مرتبط با صحت و اصالت داده ها و دستاوردها.
- رعایت نظر استاد راهنمای اول در مورد کفایت دستاورد(ها)، نحوه، زمان و محل انتشار آنها
- رعایت نظر استاد راهنمای اول در مورد تعیین ترکیب و ترتیب پدیدآورندگان دستاوردهای رساله در چارچوب مقررات دانشگاه.
- تشخیص استاد راهنمای اول در خصوص نحوه مشارکت تیم راهبری رساله و میزان مشارکت آنان مبنای تصمیم گیری است.